

company is now determined by the trend change in the integral index of economic security.

The stable development of the national economy is impossible without providing a reasonable level of economic security is possible only if the protection of national interests of Ukraine from any political pressure and attacks with the use of military force. Therefore, one of the main prerequisites for national security and further economic development of Ukraine's role and importance of economic security is strengthened.

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПРОВЕДЕННЯ ДІАГНОСТИКИ РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Лойко В. В., д.е.н, доцент

Тимоць О. І., магістрант

Київський національний університет технологій та дизайну

Підприємство в ході своєї діяльності проходить не один життєвий цикл. Після періоду зростання настає стадія стабілізації підприємства, але це не обов'язково приводить до подальшого його занепаду. Якщо у підприємства з'являються додаткові можливості для подальшого зростання в результаті впровадження різних заходів, то воно переходить до наступного циклу свого розвитку. Чим вищий рівень економічної безпеки підприємства, обумовлений використанням всіх видів ресурсів, тим більша здатність підприємства до протидії загрозам зовнішнього середовища, так як формується його спроможність до нейтралізації впливу цих змін.

Основними етапами життєвого циклу кожного підприємства є зростання, стабілізація та занепад. Це пояснюється тим, що в ході господарської діяльності підприємство зазнає постійного впливу великої кількості зовнішніх та внутрішніх факторів. Якщо підприємство за рахунок наявних у нього ресурсів може протидіяти цим впливам, то його економічна безпека знаходиться на високому рівні. Відповідно тенденція до зниження рівня безпеки характеризує неможливість ефективно протидіяти загрозам їх діяльності.

Необхідною умовою захисту розвитку підприємства та стимулятором переходу його до нового циклу розвитку є подолання основних проблем за рахунок можливостей проведення процедури діагностики рівня економічної безпеки. У випадку, коли підприємство має незадовільний стан системи економічної безпеки, то стадія стабілізації поступово переходить у занепад через накопичення кризових тенденцій розвитку і, як наслідок, призводить до припинення його функціонування на ринку.

На першому етапі діагностики проводиться аналіз господарської і фінансової діяльності підприємства за останні роки. Результати аналізу додаються до експертного висновку, що дозволяє визначити показники, які мають негативні тенденції зміни. На другому етапі - проведено розрахунок

інтегрального показника рівня економічної безпеки підприємства. Для збільшення інформативності щодо стану економічної безпеки підприємства цей показник доповнюється розрахунками величин групових показників за виділеними функціональними складовими, що надає можливість виявити окремі функціональні складові, які мають незадовільний або низький рівень. На третьому етапі діагностики стану економічної безпеки надається характеристика оцінки рівня економічної безпеки підприємства в залежності від діапазонів значень, які отримано в ході дослідження відповідно до теорії Харрінгтона. На четвертому етапі за допомогою моделі прогнозування визначається тенденція зміни інтегрального показника економічної безпеки підприємства. Ключовим моментом цього етапу є вибір аналізу методу прогнозування.

Для підвищення ефективності застосування запропонованого підходу до оцінки прогнозного рівня інтегрального показника економічної безпеки підприємства на практиці його доцільно комбінувати із моделлю прогнозування. Її застосування обумовлено потребою виявлення можливості прояву загроз економічній безпеці підприємства на основі визначеної тенденції зміни інтегрального показника регіону. Найбільшу перевагу при короткостроковому прогнозуванні мають адаптивні моделі. Основним інструментом прогнозування в адаптивних моделях є математична модель з єдиним фактором, яким є фактор часу.

Процес оцінки рівня економічної безпеки підприємства та прогнозування її рівня на короткостроковий період є складним багатфакторним завданням, що зводиться до виявлення найбільш значних числових показників, їх групування та інтеграції. Система показників має завчасно сигналізувати про небезпеку та дозволити розробити комплекс заходів її попередження або зниження рівня впливу негативних факторів на рівень економічної безпеки підприємства.

Дослідження економічної безпеки здійснюється за її основними підсистемами. Це дозволить не лише визначити його загальне значення, а і виокремити проблемні складові економічної безпеки та фактори, що спричиняють виникнення загроз господарській діяльності підприємства. Відповідно, аналіз економічної безпеки підприємства ґрунтується на наступній умові [83]: Такої позиції немає в списку літератури

$$ЕБП = f\{[ФБ];[УБ];[КІБ];[ВБ];[МБ];[ІБ];[ІНБ];[ЗПБ];[ЕБОП];[СБ]\}, \quad (3.1)$$

де *ЕБП* – економічна безпека підприємства; *ФБ* – фінансова безпека; *УБ* – управлінська безпека; *КІБ* – кадрово-інтелектуальна безпека; *ВБ* – виробнича безпека; *МБ* – маркетингова безпека; *ІБ* – інформаційна безпека; *ІНБ* – інтерфейсна безпека; *ЗПБ* – законодавчо-правова безпека; *ЕБОП* – екологічна безпека та охорона праці; *СБ* – силова безпека.

Ключовим аспектом діагностики рівня економічної безпеки підприємства є здійснення оцінки її рівня за допомогою інтегрального показника, який в свою чергу є сукупною оцінкою рівня окремих функціональних складових економічної безпеки. Основною вимогою для коректного визначення рівня

економічної безпеки підприємства є рівень кваліфікації спеціалістів, що займаються проблемою, а також ефективність формування належної бази даних, від якої в значній мірі залежатиме точність її проведення. Тому для здійснення коректної діагностики постає необхідність формування інформаційних баз даних, що представляють впорядкований набір логічно пов'язаних даних, призначених для дослідження стану економічної безпеки.

Діагностика рівня економічної безпеки дозволить підприємству вчасно ідентифікувати загрози своєму розвитку та розробити і впровадити заходи щодо їх попередження або нейтралізації. Економічно безпечна діяльність підприємства сприяє поступовому зростанню рівня економічного потенціалу. В свою чергу, низька ефективність господарської діяльності викликає незадовільний рівень використання потенціалу, що може призвести до руйнації системи економічної безпеки та сприятиме настанню кризового стану.

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ З ВИРОБНИЦТВА ОДЯГУ

Лойко В. В., д.е.н., професор

Хандога Д. С., магістрант

Київський національний університет технологій та дизайну

Важливою проблемою сучасного етапу розвитку економіки України є вдосконалювання управління інноваціями в організаціях. Тільки на цій основі можна досягти макроекономічної стабілізації і забезпечити економічний зріст. Значимість проблеми зростає з урахуванням сучасного стану економіки України, що характеризується кризовими явищами, низькою конкурентоспроможністю, недостатнім сприйняттям підприємствами нововведень. Одною з причин становища, що утворилося, є недостатня увага державних органів протягом тривалого періоду часу до проблем інноваційної діяльності. На низькому рівні знаходиться використання прогресивних технологій у більшості галузей економіки, що призводить до науково-технічного відставання від розвинутих країн.

Основна проблема полягає у тому, що у наш час дуже велика увага приділяється теорії інновацій, але на практиці більшість проектів не доходять до стадії реалізації. В той же час саме конкретні проекти створюють умови виходу країни з економічної кризи, а також умови розвитку окремих підприємств. Тобто, для досягнення високої якості продукції, та виходу України на міжнародний ринок, необхідно розвивати та підтримувати інноваційну діяльність в країні, насамперед приділивши особливу увагу підвищенню ефективності діяльності інноваційних підприємств, бо саме вони надають конкурентну перевагу та сприяє економічному росту країни в цілому.

Дієвим інструментам підвищення ефективності діяльності інноваційних підприємств приділяли увагу такі українські та іноземні вчені: Н. Кондратьєв, О. Василенко, О. Волков, М. Денисенко, М. Йохна, В. Россоха, А. Сухоруков, І.